

Փ Ա Ր Ո Մ *Paros*

ISSUE 10 - MAY / ԹԻԻ 10 – ՄՍՅԻՄ 2018

NEWSLETTER OF THE DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND

ԹԵՄԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եջ 3 Մայիս – Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի Հայոց թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Հայկազուն Եպիսկոպոս Նաճարեան նախագահեց Հայաստանի Անկախութեան հարիւրամեակի միացեալ Յանձնախումբի ժողովին: Յանձնախումբին մաս կը կազմեն ներկայացուցիչները հետեւեալ կազմակերպութեանց. Հայ Առաքելական, Հայ Կաթողիկէ եւ Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու, Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան, Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան եւ Համազգային Մշակութային եւ Կրթական Միութեան: Ժողովը որոշեց միացեալ ձեռնարկ մը կազմակերպել 9 Մեպտեմբերին Չաքուուտի Քոնքրսի սրահին մէջ: Եղաւ գործերու բաժանում: Փարոսի խմբագրութիւնը կը շնորհաւորէ այս միացեալ յանձնախումբը եւ կը մաղթէ յաջողութիւն անոր տարած միասնական աշխատանքներուն:

Շբ 5 Մայիս – Ընդառաջելով Համազգային Նուպար Խաչատուրեան Թատերախումբի վարչութեան հրաւերին, Սրբազան Հայրն ու Դիւանապետը մասնակցեցան Կարօ Խաչիկեանի հեղինակած եւ բեմադրած «Գրագէտը» թատերական ներկայացման, Զենիթ թատերասրահին մէջ: Միտնիի բեմերուն վրայ միշտ երեւցած վաստակաւոր դերասան դերասանուհիներու կողքին ջախջախիչ ներկայութիւն էին խումբ մը երիտասարդ դերակատարներ, որոնցմով

կարելի էր ոգեւորուիլ թէ Հայ թատրոնը պիտի շարունակուէր Աւստրալիոյ մէջ եւ պիտի աճէր ու ուռճանար: Աւարտին բեմ հրաւիրուեցաւ Սրբազան Հայրը տալու իր սրտի խօսքը, ուր ան իր ուրախութիւնը յայտնեց մեծ թիւով երիտասարդներ բեմին վրայ տեսնելուն եւ դրուատեց Համազգայինը որ իր առաքելութեան մէջ էր: Սրբազան Հօր Պահպանիչով փակուեցաւ հանդիսութիւնը:

Կիր 6 Մայիս – Աւանդութիւն դարձած է Հայ Օգնութեան Միութեան օրուան տօնակատարութիւնը աշխարհի չորս ծագերուն: Աւստրալիոյ ՀՕՄԻ Շրջանային Վարչութեան հրաւերով Սրբազան հայրը, Թեմական Խորհուրդի ատենապետ Սարգիս Տէր Պետրոսեան եւ դիւանապետ Նշան Պասմաճեան մասնակցեցան այս տօնակատարութեան ի ներկայութեան աւելի քան 200 հայորդուոց եւ հայկական համարեա բոլոր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներուն: Գեղարուեստական շատ ճոխ եւ կոկիկ յայտագիր մը ի գործ դրուեցաւ: ՀՕՄԻ օրը նուիրուած էր Հայաստանի Անկախութեան հարիւրամեակին: Օրուան բանախօսն էր Հուրի Մայիսեան-Մկրտիչեանը, որ դասախօսեց «Հայ կնոջ ներկայութիւնը եւ դերակատարութիւնը Առաջին Հանրապետութեան մէջ» նիւթին մասին, լայն տեղեկութիւն տալով 20րդ դարու սկիզբը Հայ ժողովուրդի ազատամտութեան մասին, թէ երբ տակաւին Արեւմտեան պետութիւններու խորհրդարաններուն մէջ կիներ չէր կրնար ընտրուիլ որպէս անդամ՝ Հայ ժողովուրդը կիներ կ'ընտրէր որպէս խորհրդարանի պատգամաւորներ, ինչպէս նաեւ հիւպատոս ու քաղաքական գործիչներ: Աւստրալիոյ ՀԵԴ երգչախումբը հայրենասիրական երգերով ճոխացուց մթնոլորտը, ինչպէս նաեւ

արուեստագետ տաղանդաւոր Հայ երիտասարդ-երիտասարդուհիներ հանդէս եկան զանազան նուագարաններով: Հանդիսութեան ընթացքին ՀՕՄԻ եւ ազգին ծառայութեանց համար պարգևատրուեցան վերերան Հոմոսիներ՝ Տիկին Մաքրուհի Քորթեան եւ Տիկին Մարի Ներսէսեան ինչպէս նաեւ Պարոն Բաֆֆի Փայլակեան: Սրբազան Հայրը մեծ ոգևորութեամբ շնորհաւորեց ձեռնարկն ու կազմակերպողները, գնահատեց Տիկին Մայիսեանի կատարած դաստիարակիչ ուսումնասիրութիւնը եւ իր օրհնութիւնը տուաւ բոլոր պարգևատրուողներուն, որոնց տարիներու ընթացքին տարած աշխատանքը գերգնահատելի է: Երեկոն իր աւարտին հասաւ Սրբազան Հօր Տերունական աղօթքով եւ Պահպանիչով:

ԳԶ 8 Մայիս – Սրբազան Հայրը նախագահեց Կալուածոց Յանձնախումբի Վարչութեան հերթական ժողովին: Ժողովը վաւերացուց նիւթաբարոյական տեղեկագիրները, որոնք ներկայացուեցան 19 Մայիսի Կալուածոց Յանձնախումբի տարեկան ընդհանուր ժողովին:

ԵՁ 10 Մայիս – Սրբազան Հայրը մատուցեց Համբարձման Պատարագ: Հակառակ Հինգշաբթին աշխատանքի օր ըլլալուն գոհացուցիչ քանակով հաւատացեալներ եկած էին Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցի ըմբռնելու համար հոգեպարար Պատարագը:

ԵՁ 10 Մայիս – Դարերու Հայկական Ժառանգութեանց եւ Մշակոյթի Յուցահանդէս: Այս մասին տես այլուր՝ Հարցազրոյց Տիկին Արփի Սուրատեանի հետ:

ՇԲ 12 Մայիս – Առաջին անգամ ըլլալով NSW Ecumenical Council(NSWEC) ի տարեկան դրամահաւաքի ճաշկերոյթը տեղի ունեցաւ Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ Էտկարեան Սրահին մէջ մասնակցութեամբ 80ի շուրջ Հայ Առաքելական, Անկլիքան, Իւնայթիկն, Ղպտի, Ասորի, Քուէլքըր եկեղեցիներու ներկայացուցիչ հիւրերէն, հանդիսավարութեամբ (NSWEC)ի նախագահ Քոյր Ուիս Շուրիինկայի:

Մեղանի օրհնութիւնը կատարեց Ասորական Եկեղեցոյ Առաջնորդ Բարձրաշնորհ Մար Միլիս Զախ Արքեպիսկոպոսը, որ, նման Հայկազուն Սրբազան Հօր, մեծապէս նեցուկ կը հանդիսանայ Էքիւմենիք շարժումին: Մայրերու տօնին նախօրէին Հանդիսավարուին վեր առաւ արժանիքները մօր եւ շնորհաւորեց բոլոր ներկաները այս կարելու տօնին առթիւ: Ապա Պրորուտի Անկլիքան Եկեղեցոյ հոգեւոր հովիւ Հայր Ճէյմս Քոլինս խօսեցաւ Համբարձման Տօնին մասին, գոր Էքիւմենիք բոլոր եկեղեցիները տօնած էին երկու օր առաջ:

Ղպտի եկեղեցական եւ (NSWEC) ի Ընդհանուր Քարտուղար Շնուտա Մանսուր քահանան հակիրճ բացատրութիւն տուաւ (NSWEC) ի պատմութեան եւ կատարած աշխատանքին մասին յատկապէս եկեղեցիները իրարու մօտեցնելու եւ ազգերու խաղաղութեան եւ համերաշխ ապրելուն ի նպաստ: Յայտնենք որ Շնուտա Քահանան վերջերս պաշտպանեց իր Տոբթորական թեզը եւ Մաքրարի համալսարանէն ստացաւ Ph.Dի վկայական: Այս առիթով (NSWEC) ի վարչական կազմը զինք պարգևատրեց յուշանուէրով մը:

Փոքր գեղարուեստական յայտագիր պատրաստած էին Եկեղեցոյ Երիտասարդաց Միութեան անդամներէն Իզապել Մարգարեան, որ երգեց «Սուրբ Սուրբ»ը եւ «Հաւուն Հաւունը» իսկ անգլերէնով՝ “Hallelujah”ն, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Պօղոս Քէլէշեանի, արժանանալով ներկաներուն բարձր գնահատանքին:

Նախ քան ճաշկերոյթի սկսիլը հիւրերը այցելեցին Սուրբ Յարութիւն եկեղեցի, ուր կատարուեցաւ աղօթք: Սրբազան Հայրը բացատրութիւն տուաւ ոչ Հայ հիւրերուն եկեղեցական սպասներուն, սրբապատկերներուն, Պատարագին մասին: Իսկ, որպէս գլխաւոր բանախօս, սրահին մէջ ան խօսեցաւ Հայ ժողովուրդի եւ եկեղեցոյ պատմութեան, Սփիւռքի մէջ անոնց ներկային մասին եւ ապագային դիմագրաւած մարտահրաւերներուն ինչպէս նաեւ Աւստրալիոյ մէջ Հայ եկեղեցոյ հիմնադրութեան եւ զարգացման պատմութեան մասին: Դասախօսութենէն ետք բազում հարցումներ ուղղուեցան Սրբազան Հօր, որոնց ան տուաւ լիարժէք պատասխան: Առ ի գնահատանք (NSWEC) ի վարչական խորհուրդը Սրբազան Հայրը պարգեւատրեց յուշանուէրով մը: Սրբազան Հօր դասախօսութիւնը լոյս պիտի տեսնէ (NSWEC) ի լրատուին մէջ, Յունիսին:

Փակման խօսքը կատարեց Փարամաթայի Բւնայթինկ եկեղեցոյ հոգեւոր հովիւ Մանաս Դոշ:

Համադամ հայկական եւ մերձ-արեւելեան ճաշերն ալ իրենց մեծ դերակատարութիւնը ունեցան հաճելի մթնոլորտի ստեղծման մէջ: Իսկ սրահի ու կահաւորման զարդարանքն ստանձնած էր Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ Տիկնանց Յանձնախումբը, որ արժանացաւ ներկաներու բարձր գնահատանքին:

Տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւն, որոնց արժէքաւոր նուէրները տրամադրուած էին Հայ համայնքի անդամներուն կողմէ:

Դրամահաւաքը ապահովեց 6000 Տոլարի շուրջ եկամուտ, որ պիտի յատկացուի (NSWEC) ի 5 Յանձնաժողովներուն ծախսերուն եւ անոնց զարգացման համար:

Այս անտոնանալի երեկոն փակուեցաւ միացեալ աղօթքով:

ԲՁ 14 Մայիս – Ընկերակցութեամբ Արժ Տէր Նորայր Աւագ քահանայ Բաթանեանի եւ Դիւանապետ Նշան Պատմաճեանի Սրբազան Հայրը մասնակցեցաւ Մայրերու օրուան հանդիսութեան Բայտի մէջ ամէն Երկուշաբթի համախմբուող Հայ մեծահասակներու խումբին համար: 80ի հասնող մեր մայրիկներն ու հայրիկները իրենց աշխուժ արտասանութիւններով ու երգերով, պարերով ու պատմութիւններով ճոխացուցին ձեռնարկը: Մեծ ծնողներու բուն փափաքին ընդառաջ գալով Արժանապատիւ Տէր Հայրը մեներգեց «Կիլիկիա» երգը արժանանալով ներկաներու գնահատանքին եւ շնորհակալութեան:

Թող Աստուած երկար կեանք պարգեւէ մեր մեծ ծնողներուն, որոնց Աւստրալահայ բոլոր երդիքներուն տակ հայապահպանման ի նպաստ տարած աշխատանքը անգուգական է: Սրբազան Հայրը մեծ խանդավառութեամբ շնորհակալութիւն յայտնեց հրճուանք ու հպարտութիւն պատճառող այս ձեռնարկին կազմակերպիչներուն եւ մասնակիցներուն, քաջալերանքի խօսք ուղղեց Հայրիկներուն ու մայրիկներուն որ մնան այսպէս կառչած իրենց հայրութեան ու հաւատքին:

Բշ 14 Մայիս – Թեմական Խորհուրդը նշանակեց Առաջնորդարանի Տիկնանց յանձնախումբը, որ առաջին անգամն է որ կը կազմուի Աստրալիոյ մէջ: Անդրանիկ այս յանձնախումբին անդամներն են Տիկնայք՝ Երեցկին Սոնա Բաթանեան, Կարինէ Պաղտասարեան, Սօսի Պօղոսեան, Մարօ Մարգիսեան, Մարալ Միմոնեան, Էլիզապէթ Նաճարեան: Սրբազան հայրը առաջին ժողովին հրաիրեց կազմը եւ բացատրեց անոնց տանելիք կարեւոր գործունէութեան մանրամասնութիւնները: Տիկնանքը գիտակից իրենց պարտականութեանց ցուցաբերեցին յանձնառու կեցուածք եւ խոստացան ճիգ չինայել Առաջնորդարանին նեցուկ կանգնելու:

Գշ 15 Մայիս – Սրբազան հայրը նախագահեց Թեմական Ժողովի հերթական ժողովին, որուն ներկայ էին Թեմականի լրիւ կազմը: Ժողովը մանրամասն քննեց Թեմական պատգամաւորական Ժողովի օրակարգը եւ կատարեց առաջարկներ առ ի վաւերացում Պատգամաւորական Ժողովին կողմէ: (Այս մասին տես 19 Մայիս մեր տեղեկատուութիւնը): Ժողովը լսեց Սրբազան Հօր Առաջնորդարանի տարած աշխատանքներուն զեկուցումը եւ իր գնահատանքը յայտնեց տարուած բազմաբնոյթ աշխատանքներուն: Մանրամասն տեղեկութիւն տրուեցաւ Առաջնորդարանի կառուցման վերջին հանգրուանին մասին, ուր յոյս տրուեցաւ որ նոր Առաջնորդարանը իր դռները ժողովուրդին բանայ Յունիսի ընթացքին: Քննարկուեցաւ Վեհափառ Հօր այցելութեան յայտագիրը, յատկապէս Առաջնորդարանի բացման առնչուած հարցերը: Զեկուցում տրուեցաւ Հայաստանի Առաջին Անկախութեան Միացեալ Տօնակատարութեան մասին: Ժողովը գնահատանքով արտայայտուեցաւ տարուած միասնական աշխատանքին եւ տիրող ազգային բարձր գիտակցութեան: Ժողովը նաեւ լսեց զեկույց Հայ Բարեկեցութեան Գրասենեակի (Ուէլֆէր) տարած գործունէութեան մասին եւ կատարեց թելադրանքներ: Ժողովը նաեւ լսեց տեղեկութիւն Աստրալիոյ մէջ գործող երեք ծուխերուն մասին:

Եշ 17 Մայիս – Որպէս ներկայացուցիչ Սրբազան Հօր, Տէր Աւետիս Քահանան մասնակցեցաւ Անկախութեան 100ամեակի յանձնախումբի ժողովին, որուն ընթացքին հաստատուեցաւ ձեռնարկին կայացման թուականը՝ 9 Մեպտեմբեր, բանախօսութեան թեկնածուները, այլ թեքնիք հարցեր: Տեղի ունեցաւ բաժանում աշխատանքներու:

ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ ԵՒ ԹԵՄԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Շր 19 Մայիս – Կալուածոց Յանձնախումբի Տարեկան ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ առաւօտեան ժամը 9.30ին նախագահութեամբ Սրբազան Հօր: Ժողովին կը մասնակցէին նաեւ Սուրբ Յարութիւն եւ Սուրբ Աստուածածին (Մելպուրն) եկեղեցիներու հոգեւոր հովիւներ՝ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան եւ Տէր Խաչեր Քահանայ Յարութիւնեան, ինչպէս նաեւ Արժ Տէր Պարթեւ Քահանայ Գարագաշեան: Ժողովի Դիւանը կազմուեցաւ հետեւեալ ձեւով՝ Պրն Վահէ Պօյաճեան՝ Ատենապետ, Պրն Աւօ Գարակեօզեան՝ Ատենադպիր: Ժողովը վաւերացուց նախորդ տարուան ընդհանուր ժողովին ատենագրութիւնը, քննարկեց Կալուածոցի 2017ի միամեայ գործունէութեան նիւթաբարոյական տեղեկագիրները եւ վաւերացուց զանոնք: Ժողովը նաեւ քննարկեց Կալուածոցի ներկայ ծրագիրները (Առաջնորդարանի կառուցման ամբողջացում, 18 Մաքուարի Փողոցի շինարարական ծրագիր): Քննարկուեցաւ նաեւ ապագայի ռազմավարութիւն եւ ծրագիրներ, որոնցմէ՝ ինչպէ՞ս ներառնել Թեմական Խորհուրդի բոլոր անդամները գործունէայ մասնակցութիւն բերելու Կալուածոցի աշխատանքներուն, ինչպէ՞ս կազմակերպել դրամահաւաքի աշխատանքներ, կազմել խորհրդակցական ենթայանձնախումբեր (թեքնիք եւ տնտեսական) եւ այլն :

Ընտրուեցան նոր անդամներ յանձինս Տիարք Արմէն Պաղտասարեանի, Մարգիս Սուրատեանի եւ Ժագ Յօղագործեանի: Սրբազան Հայրը կատարեց փակման խօսքը, ուր շնորհաւորեց անցեալ տարուան Կալուածոցի Վարչութիւնը իր տարած հոգատար աշխատանքին համար եւ յիշեցուց ներկաներուն որ Կալուածոց Յանձնախումբի բոլոր անդամները պարտին աւելի հետամուտ ըլլալ անոր աշխատանքներուն, բարոյապէս թէ նիւթապէս:

Շր 19 Մայիս – Թեմական Պատգամատրական Ժողովը տեղի ունեցավ 19 Մայիսին, Կալուածոց Յանձնախումբի ընդհանուր ժողովի աւարտէն անմիջապէս ետք, նախագահութեամբ Սրբազան Հօր: Ժողովին կը մասնակցէին նաեւ Սուրբ Յարութիւն եւ Սուրբ Աստուածածին (Մելպուրն) եկեղեցիներու հոգեւոր հովիւներ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան եւ Տէր Խաչեր Քահանայ Յարութիւնեան, Արժ Տէր Նորայր Աւագ Քահանայ Բաթանեան եւ Արժ Տէր Պարթեւ Քահանայ Գարագաշեան ինչպէս նաեւ երեք ծուխերու համարեա Օխական Խորհուրդներու բոլոր անդամները: Երրորդ տարին ըլլալով Ժողովին կը հրաւիրուի լիարժէք ձայնով Նոր Զելանտայէն մէկ ներկայացուցիչ: Իրաւասու ձայնով ներկաներու ընդհանուր թիւն էր 30: Թեմական Խորհուրդի հրաւերով ներկայ

էին Երիտասարդական Միութենէն 3 երիտասարդներ (մէկական իրաքանչիւր Օուիսէ), ինչպէս նաեւ Առաջնորդարանի Դիւանապետը: Ժողովի Դիւանը կազմուեցաւ հետեւեալ ձեւով՝ Պրն Արեգ Եափուճեան՝ Ատենապետ, Ատենադպիրներ՝ Պրն Սիհրան Լէփէճեան (Հայերէն), Պրն Կարօ Արապեան (Անգլերէն): Բանաձեւերու Յանձնախումբի անդամներ ընտրուեցան Տիարք Յովիկ Շահինեան, Զաւէն Եաղճեան եւ Նշան Պասմաճեան:

Վեհափառ Հօրմէն ստացուած յատուկ Օրհնութեան Գիրը կարդացուեցաւ յոտնկայս: Սրբազան Հայրը եւ Թեմականի ատենապետ Պրն Սարգիս Տէր Պետրոսեան ներկայացուցին Առաջնորդի եւ Թեմական Խորհուրդի Տեղեկագիրները, որոնք արժանացան ժողովի գնահատանքին: Տիկին Լօրա Արթինեան ներկայացուց Նիւթական Տեղեկագիրը եւ յաջորդ տարուան Պիտճէն, որ վաւերացուեցաւ ժողովին կողմէ: Պրն Ստեփան Գրգեաշարեան եւ Պրն Վաչէ Սարաֆեան յաջորդաբար ներկայացուցին Բարեկեցութեան Գրասենեակներու նիւթական տեղեկագիրները: Քննարկուեցան Նոր Առաջնորդարանի շինարարութեան գործընթացը, որ իր վերջնական հանգրուանին հասած է: Դադարին թեմականի եւ Կալուածոցի կարգ մը անդամներ այցելեցին Առաջնորդարանի նորակառոյց շէնքը: Զեկուցուեցաւ Նոր Զելանտայի Օքլանտ քաղաքին մէջ եկեղեցոյ մը արձանագրութեան պարագան, որուն համար Առաջնորդարանի հաւանութեամբ առնուած են գործնական քայլեր: Ժողովը կատարեց իր գնահատանքը այդ ուղղութեամբ: Քննարկուեցաւ նաեւ Վեհափառ Հօր այցելութեան (15-26 Նոյեմբեր) ժամանակացոյցը: Երիտասարդական Միութիւններէն ուղերձ կարդացին Հայ Եկեղեցոյ Երիտասարդաց Միութեան փոխ ատենապետ Ճորճ Նաճարեան (Միտնի) եւ Յասմիկ Եայլայեան (Մելպուրն): Ժողովը գնահատանք արձանագրեց Երիտասարդական Միութեան տարած աշխատանքներուն եւ յառաջիկայ ծրագիրներուն ինչպէս նաեւ Ծաղկածորի մէջ Յուլիսին կայանալիք երիտասարդական ուխտագնացութիւն-բանակումին, որուն Աւստրալիայէն պիտի մասնակցին 7 երիտասարդներ:

Ժողովի աւարտին Բանաձեւերու Յանձնախումբը կարդաց ժողովի որոշումներն ու բանաձեւերը, որոնք յետ վաւերացման դարձան իրագործելի Թեմական Խորհուրդին կողմէ: Այսպէս՝ Պատգամատրական ժողովը ճշդեց գնահատագրերու եւ պարգեւատրումներու չափորոշիչները, Եկեղեցի չունեցող փոքրաթիւ հայութիւն ունեցող շրջաններուն տալ յաւելեալ կարեւորութիւն ազգային-հոգեւոր կեանքի կազմակերպման համար, Օխական մակարդակներու վրայ յաւելեալ աշխատանք տանիլ Հայաստանի մէջ ծնողագուրկ երեխաներու որդեգրման համար, Բարեկեցութեան գրասենեակներու վերաշխուծացում եւ բազմաթիւ այլ որոշումներ: Յաջորդ Թեմական պատգամատրական Ժողովը պիտի գումարուի 18 եւ 19 Մայիս 2019ին Մելպուրնի մէջ:

Ժողովը կատարեց մասնակի ընտրութիւն: Թեմական Խորհուրդի նոր կազմը կը բաղկանայ հետեւեալ անդամներէն. Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան, Տիկին Լօրա Արթինեան, Տիարք՝ Սարգիս Տէր Պետրոսեան, Ստեփան Գրգեաշարեան, Ժագ Յօղագործեան, Գեորգ Չափրազեան, Կարապետ Ալաճաճեան:

Փարոսի խմբագրությունը կը շնորհաւորէ Թեմական Պատգամաւորական Ժողովին ցուցաբերած լուրջ մտահոգութիւնը գաղութային աշխատանքներուն եւ վերանորոգուած թափով ու եռանդով աշխատանքները յառաջ տանելու կորով կը մաղթ նորընտիր թեմական խորհուրդի կազմին:

Ժողովի ասարտին բոլոր պատգամաւորները ընթրիքի հիւրերը եղան Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդին:

Կիր 20 Մայիս – Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ մէջ պատարագեց եւ քարոզեց Արժ Տէր Խաչեր Քահանայ Յարութիւնեան: Պատգամաւորները ստացան հաղորդութիւն եւ առիթ ունեցան ծանօթանալու Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ հաւաքուած հաւատացեալներուն:

Գշ 22 Մայիս – Սրբազան Հայրը նախագահեց Հայկական Բարեկեցութեան Գրասենեակի ինամակալութեան ժողովին, ուր մանրամասնօրէն քննարկուեցան Գրասենեակի Incorporationի հարցը, որուն իրականացումը կը սպասուի մինչեւ Յունիսի կիսուն: Ժողովը քննեց նաեւ կարելիութիւնները Բարեկեցութեան Գրասենեակը արձանագրելու որպէս բարեսիրական ընկերութիւն:

Դշ 23 Մայիս – Որպէս Հայրապետական Պատուիրակ Հնդկաստանի եւ Ծայրագոյն Արեւելքի, Սրբազան հայրը երեք օրուան համար մեկնեցաւ Սինկափուր, ուր պատարագեց եւ բացումը կատարեց եկեղեցւոյ կողքին վերանորոգուած շէնքին եւ եկեղեցւոյ ինամատար մարմնին հետ ընդհանուր քննարկում կատարեց եկեղեցւոյ բազմազան կարիքներուն: Սրբազան Հայրը Սիտնի վերադարձաւ Շաբաթ 26 Մայիսին:

Պատարագի մատուցումը տեղի ունեցաւ 24 Մայիսին Սինկափուրի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, որմէ ետք տեղի ունեցաւ շէնքին

գետնայարկը գտնուող թանգարանին (Armenian Heritage Gallery) բացման արարողութիւնը: Ներկայ էին Եկեղեցւոյ Ինամակալութեան անդամները, ներկայացուցիչներ Սինկափուրի Մշակոյթի եւ Բազմամշակոյթի նախարարութիւններէն, պետական հետատեսիլի եւ մետիայի ներկայացուցիչներ: Սրբազան Հայրը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Սինկափուրի բարեխնամ պետութեան, որ ոչ միայն անցեալին այլ մինչեւ օրս սատար կը հանդիսանայ Հայ փոքրաթիւ համայնքին ինչպէս նաեւ եկեղեցւոյ, զայն նկատելով ազգային ժառանգութեան կարեւոր խորհրդանիշներէն մին: Տեղի ունեցաւ յիշատակի աղօթք Աշխէն Յովակիմեանի (*Agnes Joaquin*) հոգւոյն, որ Սինկափուրի ազգային զինանշանին՝ *Վանտա Միւ Ըօւրքիմ* ծաղիկին բուծանողը եղած է եւ իր անունով է Սինկափուրի զինանշանին անունը: Աշխէն թաղուած է Սինկափուրի եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ: Տապանաքարին վրայ գետեղուեցաւ յուշատախտակ մը, զոր օրհնեց Սրբազան Հայրը:

Շբ 26 Մայիս – Նշան Պասամաճեան, Շնուտա Մանսուր եւ Մանաս Դոշ քահանաներուն հետ ներկայացուց NSW Ecumenical Councilը եւ մասնակցեցաւ Աստրալիոյ նախկին մեծ Միւֆթիին՝ Դոկտ Բարահիմ Ապու Մոհամմէտի կազմակերպած Իֆթարի ընթրիքին ի ներկայութեան նորանշանակ Մեծ Միւֆթի Դոկտ Շէյխ Ապտէլ Ազիմ Ալ Աֆիֆիի, Ծերակուտականներ՝ Բիչըրտ Տի Նաթալիի, Քոնչէթա Ուէլս Տերթովիանթէյի եւ այլ քաղաքական անձնաւորութիւններու: 7.5 տարի ծառայելէ ետք Միւֆթին հանգստեան կոչուեցաւ իր տեղը զիջելով իր յաջորդին: Կը տիրէր միջ կրօնական հանդուրժողութեան հաճելի մթնոլորտ, որ շեշտուեցաւ իւրաքանչիւր խօսնակի կողմէ: Իր կողմէն խօսք առաւ Նշան Պասամաճեան եւ դրուատանքով արտայայտուեցաւ տիրող ընտանեկան եւ հարազատ մթնոլորտին մասին, ան յանուն Հայ եկեղեցւոյ շնորհաւորեց նորանշանակ Միւֆթին եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Դոկտ Բարահիմ Ապու Մոհամմէտին իր խաղացած մեծ դերին՝ իրարու մօտեցնելու զանազան կրօնները, երկխօսութիւն ստեղծելու, ինչպէս նաեւ միջ կրօնական հարցերու մէջ նախաձեռնող եւ դրական կեցուածք դրսեւորելուն համար, յաջողութիւն մաղթելով անոր իր ուսումնասիրական եւ կրօններու մերձեցման ի նպաստ տանելիք բազում աշխատանքներուն մէջ:

Կիր 27 Մայիս – Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Հանրապետական Մաղթանք Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան Անկախութեան 100 ամեակին առթիւ: Մաղթանքի արարողութեան ներկայ եղան ներկայացուցիչներ հայկական կազմակերպութիւններէն, որոնք հրաւիրուած էին Առաջնորդարանի կողմէ: Սրբազան Հօր յաւուր պատշաճի քարոզը համակեց ներկաները: Սրբազան Հայրը յստակօրէն ներկայացուց Մայիս 28ի յաղթանակը կերտող սերունդի սխրագործութիւնները եւ ի գործ դրած միջոցները անկախութեան ապահովման եւ պահպանման ի խնդիր:

Կիր 27 Մայիս – Ընկերակցութեամբ Առաջնորդարանի Դիւանապետին Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան մասնակցեցաւ ՀՅԴ Երիտասարդական Միութեան կազմակերպած Գեղարուեստական ներկայացման նուիրուած Անկախութեան 100ամեակին, որ տեղի ունեցաւ Գօլստըն Ճեմարանի Նալպանտեան հանդիսասրահին մէջ: Մէկ ժամուան կոկիկ յայտագիր մը պատրաստած էին երիտասարդներն ու պատանիները՝ երգ, պար, ասմունք, թատրոն, բոլորին թեման ըլլալով՝ Յաղթանակ: Տէր Հայրը իր փակման խօսքին մէջ շնորհաւորեց երիտասարդներուն այս յակիրճ բայց իմաստալից ձեռնարկը եւ պատգամեց միասնական ոգիով յառաջ ընթանալ որպէս վաղուան ղեկավարութիւն հայրենակերտման իրենց առաքելութեան մէջ: Հանդիսութիւնը փակուեցաւ Տէր Հօր Պահպանիչով:

Բշ 28 Մայիս – Դիւանապետ Նշան Պասամաճեանին հետ միասին Սրբազան Հայրը մասնակցեցաւ Մերձաւոր Արեւելքի Եկեղեցապետերու արտահերթ ժողովին, որուն ընթացքին խօսուեցաւ Եկեղեցապետերու Հայաստան այցելութեան յետին մանրամասնութիւններուն մասին եւ առնուեցան գործնական որոշումներ: Եկեղեցապետերը հիւրերը պիտի ըլլան Մայր Աթոռին 24-30 Յունիս 2018: Ժողովը տեղի ունեցաւ Մարոնիներու Պէյթ Սարուն Առաջնորդարանին մէջ, որմէ ետք ժողովականները ճաշի հիւրերը եղան Անթուան Շարպէլ Թարապալ Եպիսկոպոսին:

**Հարցազրոյց
Տիկին Արփի Մուրատեանի հետ**

**Դարերու Հայկական
Ժառանգութեանց եւ Մշակոյթի
Յուշահանդէսին մասին**

*Centuries Old Armenian Heritage
and Culture Exhibition*

*Ուրախ ենք յայտնելու որ Մայիս 9-20 Չագուտտ Քոնքորսի ցուցասրահներէն մէկուն մէջ տեղի ունեցաւ գեղեցիկ ցուցահանդէս մը մեր ժառանգութեանց եւ մշակոյթին մասին հովանաւորութեամբ Գերաշնորհ Տէր Հայկազուն Եպիսկոպոս Նաճարեանի: Փարոս հարցազրոյց մը կատարեց ցուցահանդէսի կազմակերպիչ յանձնախումբի ատենապետուհի Տիկին Արփի Մուրատեանին հետ: Տիկին Մուրատեան Հայ մշակոյթը օտարին ծանօթացնելու ջատագովներէն է, մայր է արուեստագէտ երկու զաւակներու, որոնց յաճախ կը հանդիպինք Միտնիի Հայ բեմերուն վրայ: Ան ծառայած է գանազան հայկական կազմակերպութիւններու մէջ ըլլայ Հալէպ (իր ծննդավայրը), ըլլայ Միտնի որպէս Խնամակալ Գօլստրն Ճեմարանի, ատենադպրուհի Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդին, եւ այլն:
(Խմբ.)*

Փարոս - *Շնորհակալ ենք Տիկին Մուրատեան որ ձեր ժամանակէն բաժին հանեցիք այս հարցազրոյցին համար: Կրնա՞ք ընթերցողները տեղեկացնել թէ ինչպէ՞ս սկսաւ եւ յառաջ գնաց այս ցուցահանդէսին կազմակերպումը:*

Տիկ. Մուրատեան - Ես ալ շնորհակալ եմ Փարոսին որ հետամուտ է ազգային եկեղեցական աշխատանքներուն եւ ինծի առիթ շնորհեց թեմական մաշտապով տեղեկացնելու ընթերցողները այս ցուցահանդէսին մասին: 2017ին տօնեցինք 60ամեակը Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցոյ Աւստրալիա հաստատման: Այդ ծիրէն ներս, ի միջի այլ ծրագիրներու, Ս. Յարութիւն Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդը որոշած էր իրականացնել երկու ցուցահանդէս, մին՝ աշակերտական նկարչութիւններու, որ յաջողութեամբ կարողացանք կազմակերպել եւ միւսը՝ Հայ մշակոյթի եւ եկեղեցական սպասներու մասին զայն ներկայացնելու համար Հայ եւ ոչ Հայ հասարակութեան: Անցեալ տարի յարմար վայր չկար ցուցադրելու, հետեւաբար յետաձգուեցաւ այս տարուան: Այս նպատակով դիմեցինք նպաստի եւ զայն ստացանք Ուիլյուպիի քաղաքապետութենէն: Մեզի տրամադրուեցաւ փոքր սրահ մը Քոնքորսի համալիրին մէջ՝ ցուցասրահներու մէջ օգտագործուող յատուկ երկու հեռատեսիլներով: Կազմուեցաւ յանձնախումբ բաղկացած հետեւեալ տիկիներէն. Զեփիտ Մուրատեան, Սեդա Քեօշկերեան, Մանուշակ Սանոսեան, Մարիա Լեփեճեան եւ Արփի Մուրատեան:

Փարոս - *Ինչո՞ւ ընտրեցիք Մայիսի 8-21ը:*

Տիկ. Մուրատեան - Ո՛չ անպայման յատուկ պատճառով: Յունուարին տեղեկացանք որ այս թուականները յարմար էին: Մակայն 8 Մայիսը գուգադիպեցաւ Հայաստանի մէջ նոր վարչապետին՝ Բաշինեանին ընտրութեան: Նախախնամութիւնն օգնեց նաեւ որ այս ձեռնարկը խոչնդոտներու չհանդիպի: Ամէն ինչ հեզասահ գնաց, այս օրերուն շատ գործածուած բառը գործածելով ունեցաւ՝ **թաւշեայ գործընթաց** իսկ Ուիլյուպիի քաղաքապետարանը ամէն դիւրութիւն ստեղծեց ձեռնարկին հեզասահ ընթանալուն, որուն համար շնորհակալ ենք ի սրտէ:

Փարոս - *Առաջին ակնարկէն իսկ ցուցահանդէսը իմ վրաս թողուց կոկիկ, մտածուած ու աչքին դիր եկող ձեռնարկի տպաւորութիւն: Ընթերցողներուն կրնա՞ք գաղափար մը տալ թէ ինչ ցուցադրեցիք:*

Տիկ Մուրատեան - Յուշադրեցինք Հայութեան հարուստ մշակութային ժառանգը. երաժշտական գործիքներ (Տնու, Քանոն, Քամաչա ելն), եկեղեցական տարագներ եւ սպասներ, գիրքեր եւ մանրանկարչութիւն: Ցուցահանդէսը իր թելերը ունէր, մէկ մասը յատկացուած էր Երեւանի 2800ամեակին, ուրիշ մէկ մաս՝ Հայաստանէն դուրս մեր

ճարտարապետական կոթողներուն, թեւ մը՝ Հայաստանեան կոթողներու նկարներուն: Ներկայացուցան նմուշներ Խաչքարերու, ձեռային աշխատանքներու, հայկական դրամներու, տարագներու, արդի նկարչութեան: Անշուշտ բան մը պակաս պիտի ըլլար եթէ չցուցադրէինք Հայկական Քոնէաքը: Պիպիսիի Հայաստանի եւ Հայութեան մասին պատրաստած 50 վայրկեաննոց ֆիլմը անընդհատ ցուցադրուցաւ հեռատեսիլի երկու պաստառներուն վրայ, մեծ տպաւորութիւն թողելով այցելուներուն վրայ:

Փարոս – Տիկին Մուրատեան, այսքան աշխատանք կարելի չէ հինգ անձերով կատարել: Օգնականներ ունէի՞ք:

Տիկ Մուրատեան – Տեղին է ձեր հարցումը: Դժուար պիտի ըլլար նախ հաւաքելը այսքան ցուցադրելի ապրանք եթէ զանոնք յօժարակամ հայթայթողներ չըլլային: Երախտապարտ ենք բոլորին անխտիր: Միւս կողմէն՝ ունէինք 40է աւելի կամաւոր գործակիցներ, որոնք ցուցահանդէսի տեւողութեան փոխին ի փոխ ներկայ եղան եւ բացատրութիւն տուին այցելուներուն, Հին Հայոց պատմութենէն մինչեւ առաջին եւ երկրորդ անկախութիւն եւ թաւշեայ յեղափոխութիւն: Մի մոռնաք, որ Թաւշեայ Յեղափոխութիւնը նոր պատահած էր եւ զարմացուցած էր աշխարհը խաղաղ իշխանափոխութեան առնչութեամբ: Ուրեմն լուրերուն մէջ էր Հայաստանն ու Հայութիւնը եւ Միտիան դրական կը խօսէր մեր մասին: Այդ ալ ունեցաւ իր անուղղակի օգտակարութիւնը յաջողութեան գործընթացին մէջ:

Փարոս – Բացման հանդիսութեան ներկայ էին Սրբազան Հայրը, քահանայ հայրերը, քաղաքապետարանի ներկայացուցիչները: Ուրիշ ովքե՞ր ներկայ էին: Ինչպիսի՞ ներկայութիւն եղաւ միւս 12 օրերուն:

Տիկ Մուրատեան – Ճուտի՞ք Բուրֆորտը ներկայացուց քաղաքապետուհի Կելլ Ճայլզ Կիտնին: Ի դէպ, ան իր խօսքին մէջ ըսաւ «...այս ցուցահանդէսը ծառայեց Ուիլուպիի ընդհանուր համայնքին այնպէս ինչպէս պէտք էր որ ծառայէր...»: Այս յայտարարութիւնը խիստ կարեւոր կը համարեմ մեր բոլորին համար: Բացումին ներկայ էին նաեւ Հայկական կազմակերպութեանց մեծամասնութեան ներկայացուցիչները: Գայանէ Մուրատեանը յաջող կերպով կատարեց հանդիսավարութիւնը: Մնացեալ օրերուն ունեցանք 416 այցելուներ, որոնց 350ը՝ ոչ Հայ, տարբեր ազգերէ եւ կրօններէ: Շատ մը օտարներ, որոնք հայութեան գոյութենէն իսկ տեղեակ չէին, հիացմունքի արտայայտութիւններ ունեցան եւ հետաքրքրութիւն ցոյց տուին Հայաստան այցելելու եւ հարց տուին թէ ի՞նչ միջոցներով կրնան Հայաստան այցելել որպէս զբօսաշրջիկ: Անշուշտ կ'ակնկալուէր որ հայկական ներկայութիւնը աւելի ըլլար մանաւանդ դպրոցական աշակերտներու ներկայութիւնը: Յուսով ենք յաջորդական մեր ցուցահանդէսներուն աւելի կ'ըլլայ հայ գաղութին մասնակցութիւնը:

Փարոս – Ուրեմն այլ ցուցահանդէսնե՞ր ալ պիտի կազմակերպուին:

Տիկ Մուրատեան – Այո, կրնան կազմակերպուիլ եւ պէտք է որ կազմակերպուին: Այցելուներէն շատեր առաջարկեցին ամենամեայ յաճախականութեամբ կազմակերպել նմանօրինակ ձեռնարկներ, որոնք պէտք է կազմակերպել միասնական ջանքերով եւ զօրակցութեամբ: Յայտնեմ որ տեղեկատուական թերթիկ մը պատրաստուած էր գոր ցրուցինք այցելուներուն, որուն նիւթերու բովանդակութիւնը բաւական զբօսաշրջիկային էր: Քաղաքապետարանը քաջալեր հանդիսացաւ զանոնք ցրուելու: Իսկ քաղաքապետարանի կատարած գովազդը ձեռնարկին մասին մեծապէս օգտակար դարձաւ անոր յաջողութեան համար:

Փարոս – Ձեր բոլորին վարձքը կատար Տիկին Մուրատեան: Ի՞նչ խորհուրդ կու տաք մեր կազմակերպութիւններուն եւ ընթերցողներուն յառաջիկային կազմակերպելի ցուցահանդէսներուն հետ առնչուած:

Տիկ Մուրատեան – Այսպիսի ձեռնարկներու կազմակերպման մէջ միասնական կեցուածք պէտք է ցուցաբերել: Սակայն մշակոյթի եւ պատմութեան մասին ցուցահանդէսները բաւարար չեն Հայութիւնը աւելի մօտէն ճանչնալ տալու համար :Պէտք է կազմակերպել ցուցահանդէս՝ Հայութեան աշխարհին տուած տաղանդներուն մասին, կիրառական գիտութեանց, երաժշտութեան, սինեմայի, մարմնամարզի, նորառարութեան, քաղաքականութեան, ռազմական, հոգեւոր ինչպէս նաեւ միջազգային գրականութեան ոլորտներուն մէջ: Իմ առաջարկս է որ այսպիսի ձեռնարկներ նկատի առնուին մեր կազմակերպութիւններուն կողմէ եւ, կրկնելու գնով կ'ըսեմ, կազմակերպուին միասնական ջանքերով:

Հարցազրոյցը վարեց Նշան Պասմաճեան

DIOCESAN NEWS

Thursday 3 May – His Grace Bishop Haigazoun Najarian, Primate of the Diocese of Australia and New Zealand, presided over the First Armenian Republic centenary committee meeting. The committee is comprised of representatives from: the Armenian Apostolic, Armenian Catholic and Armenian Evangelical Churches; the Social Democrat Hunchakian Party; Armenian Revolutionary Federation; Armenian Democratic Liberal Party; Armenian General Benevolent Union; and Hamazkaine Education and Cultural Society. The meeting concluded the details of a partnered commemoration on 9 September in the Chatswood Concourse. Tasks were delegated. Paros editorial congratulates this joint collaboration and wishes fruition of the united efforts.

Saturday 5 May - In response to the invitation of Hamazkaine Nour Khatchadourian Theatre Group, Bishop Najarian and Chancellor Nishan Basmajian attended the comedic play 'The Playwright' in the Zenith Theatre, written and produced by playwright, Garo Khachigian. Joining the line of talented actors and actresses on Sydney stages was the encouraging presence of young talented actors, instilling a confidence that Armenian theatre will continue and thrive in the Australian-Armenian community. At the close, the Bishop was invited to the stage. In his remarks, he expressed his excitement at the impressive number of young members in the theatre group, commending Hamazkaine in its mission; and closed the evening with his Benediction.

Sunday 6 May - As has become a customary worldwide event of the Armenian Relief Society and in acceptance of the invitation of the ARS Regional Committee, Bishop Najarian, Diocesan Council Chairman Sarkis Der Bedrossian and Chancellor Nishan Basmajian, participated in this commemoration, with over 200 community members present and various Armenian organisations represented also. A fine artistic program was presented. ARS Day was dedicated to the Centenary of the First Armenian Republic. The keynote speaker was Houri Mayissian-Megerditchian who delivered her address on *'the Presence and Role of the Armenian Woman in the First Republic'*. Her overview included the broad and liberal thinking of the Armenian population, as in the 20th century, before the Western governments opted to elect women into parliament, Armenians were electing women into parliamentary ministerial positions, consular and political posts. The Australian Youth Federation Choir presented patriotic and uplifting folk songs fit for the occasion, and talented singers and musicians performed. During the evening, community veterans were paid homage, for their dedication to the cause of ARS and the community, Mrs Makrouhi Kortian, Mrs Marie Nercessian, and Mr Raffi Pailagian were honoured. Bishop Najarian expressed his heartfelt congratulations to the organisers and participants, commending Mrs Mayissian for the informative lecture, offered his blessing upon the award recipients - their tireless years of awe-inspiring service. The evening was closed with the Lord's Prayer and Bishop's Benediction.

Tuesday 8 May – Bishop Najarian presided over the Properties Committee periodic meeting. The meeting approved the financial report, which was presented at the 19 May Properties Committee Annual General Meeting.

Thursday 10 May – The Bishop celebrated Holy Mass on the Feast of Ascension, with a considerable number of community faithful present, even though the Feast fell on a weekday.

Thursday 10 May – An exhibition of generations-old Armenian heritage and culture. For details please see the interview with Mrs Arpi Mouradian in this month's issue.

Saturday 12 May – The Annual NSW Ecumenical Council Fundraising Dinner took place for the first time at the Armenian Apostolic Church of Holy Resurrection, Edgarian Hall, Sydney. Close to 80 clerics and laypeople participated, including leaders of the Armenian Apostolic, Anglican, Uniting, Coptic, Assyrian, Quaker and Salvation Army denominations, with the President of the NSWEC Ms Wies Schuringa, officiating as Mistress of Ceremony.

His Beatitude Mar Meelis Zaia AM, Metropolitan Assyrian Church of the East, opened the evening with grace. The MC gave tribute, on the eve of Mother's Day, to the virtues of motherhood and congratulated all present on the important occasion; Father James Collins of the Burwood St Paul's Anglican Church, gave a brief explanation of the Feast of the Ascension, which was commemorated by all ecumenical denominations two days prior.

Father Shenouda Mansour, of the Coptic Church and the current NSWEC General Secretary, informed the guests of the history of the Ecumenical Council and the continuing role it plays by bringing churches together with a commitment to peace and reconciliation in the world and within us. Father Mansour was presented with a gift from the NSWEC on recently obtaining a PhD with a Doctor of Philosophy.

Throughout the evening two youth from the Armenian Church Youth of Australia entertained the guests, the angelic tones of Isabelle Marcarian singing Hymns from the Armenian Divine Liturgy followed by a beautiful rendition of 'Hallelujah' accompanied by the delightful Boghos Keleshian.

Prior to the commencement of the Dinner, the guests proceeded into Holy Resurrection Church, where a prayer service was conducted. Bishop Najarian explained the significance of the vestments and the liturgy to the non-Armenian guests. As the keynote speaker, he gave an informative insight into the Armenians of the past, present and the future within the Diaspora; the establishment and development of the Armenian Church in Australia. After his address, a broad range of questions were directed and comprehensively answered. In appreciation, the NSWEC Committee presented the Bishop with a gift. His address will be included in the June issue of the NSWEC Newsletter.

The evening concluded with the closing prayers of Reverend Dr Manas Ghosh.

The delicious Armenian and middle-eastern dishes played an integral part in the setting of an enjoyable atmosphere. The Holy Resurrection Church Ladies Auxiliary Committee, who had organised all aspects of the Dinner including the decoration of the Hall, was highly praised for their efforts.

A raffle draw was held, the prizes donated by members of the Armenian community.

The fundraising effort was close to \$6000 which was allocated to the expenses and development of the five Commissions of the NSWEC.

Monday 14 May – Accompanied by Father Norayr Patanian and Chancellor Nishan Basmajian, Bishop Haigazoun Najarian participated in the Ryde weekly senior citizens' Mothers' Day celebration. Members of the close to 80 seniors entertained and delighted their peers and guests with their energetic poetry recitals, their singing, dancing and tales. At the request of the seniors, Father Norayr sang 'Giligia' solo, receiving their appreciation and gratitude. May God bless our seniors, as their vow to remain loyal and commitment to the preservation of their Armenian identity is unparalleled.

Monday 14 May – The Diocesan Council appointed the Diocesan Ladies Guild committee, which is adopted for the first time in Australia. The committee members are Mesdames Yeretsgin Sona Patanian, Garine Baghdasarayan, Sosy Boghossian, Maro Sarkissian, Maral Simonian, Elizabeth Najarian. Bishop Najarian invited the committee for a preliminary meeting, explaining the fundamentals of their role. The ladies hold an understanding and commitment to offer their unwavering support to the Diocese.

Tuesday 15 May – Bishop Najarian presided over the periodic Diocesan Meeting with all Diocesan Councillors attending. The meeting examined the Agenda in detail for the Diocesan Annual Meeting, put forward suggestions and unanimously approved the Minutes. (Please see the details in 19 May). The meeting heard the Primate's Annual Report and expressed his commendation of the extensive efforts; detailed reports were provided on the progress of the Diocesan building, with an understanding that the doors should be open to the community in June; the itinerary during the visit of His Holiness were discussed, in particular in relation to the official opening of the Diocesan Centre; a report was given on the joint commemoration of Armenia's First Republic, the meeting expressed praise for the collaborated efforts, exhibiting a high level of national understanding and discernment; the meeting heard the Welfare Office Report, and put forward directives; as well as activity reports from the three Australian parishes.

Thursday 17 May – Representing the Primate, Father Avetis Hambardzumyan participated in the First Armenian Republic Centennial Committee meeting, during which time, the agenda focused on: setting the date of the commemoration to 9 September 2018; the nominations of keynote speakers; and relevant technical matters; appropriate duties were delegated.

Saturday 19 May – The Properties Committee Annual General Meeting took place commencing at 9.30am with the Primate His Grace Bishop Haigazoun Najarian presiding over the proceedings. The Parish Priests of the Holy Resurrection and St Mary's Melbourne parishes participated, Father Avetis Hambardzumyan, Father Khacher Harutyunyan and Father Barteve Karakashian. The appointed officers of the assembly were: Mr Vahe Boyadjian, Chairman and Mr Avo Karageuzian, Secretary. The meeting

approved the Minutes of last year's Annual General Meeting; discussed and approved the Properties 2017 Activity Reports; the meeting discussed the Properties current projects (the completion of the Diocesan Centre, the 18 Macquarie Street, building project); future strategies and projects, including the involvement of all Diocesan Council members in Properties Committee efforts, including the organisation of fundraisers; forming advisory bodies to oversee logistical, monetary and such matters. Newly elected members were: Messrs Armen Baghdasarayan, Sarkis Mouradian and Jack Hotakorjian. Bishop Najarian delivered his closing remarks; congratulating the members of Properties Committee for their efforts in the last year and reminded them that the Properties Committee members accept the charge that their membership demands with their pursuit in service, both actively and monetarily.

Saturday 19 May – The Diocesan Annual Meeting was held on 19 May, following the Properties Committee meeting, with Bishop Najarian presiding. The Parish Priests of the Holy Resurrection and St Mary's Melbourne parishes participated, Father Avetis Hambardzumyan, Father Khacher Harutyunyan, Father Norayr Patanian and Father Barteve Karakashian and all members of the three Parish Councils. It is the third year that the Meeting invites the participation of a representative from New Zealand. The meeting was made up of 30 delegates which included by invitation, three members of the Armenian Church Youth of Australia (ACYA) representing each parish and the Diocesan Chancellor. The Assembly was led by Mr Arek Yapoudjian as the elected Chairman and the Secretaries were Mr Mihran Lepejian (Armenian) and Mr Garo Arabian (English). Messrs Hovig Chahinian, Zaven Yaghljian and Nishan Basmajian were appointed to the Resolution Committee.

The Message of Blessing from His Holiness Karekin II was read as delegates were upstanding. Bishop Najarian and Mr Sarkis Der Bedrossian presented the Primate's and Diocesan Council Reports, and were approved. Mrs Laura Artinian presented the Financial Report and the Budget for the pursuant year which was unanimously approved. Mr Stepan Kerkyasharian and Mr Vatchay Sarafian in turn presented the Welfare financial reports of the two parishes. The progress of the Diocesan Centre was discussed, currently in its final stage. During the intermission, some of the delegates visited the recently completed building. A report was heard on the preliminary registration of a church in the city of Auckland, New Zealand which the Diocesan Council has accepted and is closely following. Discussions regarding His Holiness' Pontifical visit from 15 to 26 November ensued. ACYA Vice-Chairman, George Najarian of the Holy Resurrection Church parish read an activity report of their body

and ACYA representative from the Melbourne parish, Hasmig Yaylayan also presented their activities. The meeting applauded the efforts of the ACYA members and their future projects, including the participation of seven ACYA youth from our Diocese in the Pan-Armenian Church Youth Camp in Dzaghgadzor in July.

At the close of the meeting, the Resolution Committee read out the decisions and resolutions, which were approved by the meeting for implementation over the coming year. The Meeting resolved: a set criteria of years in recognition of service and the types commendations to be awarded; the need to provide small Armenian communities without a parish, assistance in their national and spiritual development; place more emphasis and attention on each parish to provide assistance in the sponsoring orphans program in Armenia; the organisational restructuring of the Welfare Office and various other decisions. The next Diocesan Annual Meeting will take place 18-19 May, 2019 in Melbourne.

Elections were held for the new Diocesan Council which comprises of the following members: Reverend Father Avetis Hambardzumyan, Mrs Laura Artinian, Messrs Sarkis Der Bedrossian, Stepan Kerkyasharian, Jack Hotakorzian, Kevork Tchaprazian, Garabed Aladjajian.

Paros editorial congratulates the Diocesan Council for its evident concern of the needs of the community and, with a renewed vigour to progress; we wish the Diocesan Council success in their next term of service.

At the close of the meeting, the delegates were the dinner guests of the Holy Resurrection Parish Council.

Sunday 20 May – Reverend Father Khacher Harutyunyan celebrated Holy Mass and delivered the day’s sermon. The delegates received Holy Communion and had the opportunity to mingle with the Holy Resurrection church faithful on the adjacent grounds after the service

Tuesday 22 May – Bishop Najarian presided over the meeting of the Welfare’s Management Committee, during which time the incorporation of the Welfare Office was discussed, expected to be realised mid-June. The meeting examined the possibility of registering the Welfare Office as a benevolent union.

Wednesday 23 May – As the Pontifical Legate of India and the Far East, Bishop Najarian left for Singapore for a three-day pastoral visit when he celebrated the Divine Liturgy and officiated over the opening of the refurbished parsonage building beside the Armenian Church of St Gregory the Illuminator. He also met with the Church Committee to discuss the various needs of the Church.

The Divine Liturgy was held on Thursday 24 May followed by the launch of the Armenian Heritage Gallery located on the ground floor of the Parsonage building. In attendance were members from the Church’s Board of Trustees, representatives from Singapore’s Cultural and Multicultural Ministries as well as local television and media. Bishop Najarian expressed his gratitude to the Government of Singapore for its continued assistance and support of the small Armenian communities of the past and present, and the Armenian Church which is listed as a historical treasure and national heritage site of Singapore. A remembrance prayer was also conducted for Agnes Joaquim, who cultivated the world’s first orchid hybrid, the Vanda Miss Joaquim, the national flower of

Singapore. Agnes Joaquim is buried on the grounds of the Armenian Church where a memorial plaque was erected in her honour and blessed by Bishop Najarian on this occasion.

Saturday 26 May – Mr Nishan Basmajian with Fr Shenouda Mansour and Reverend Dr Manas Ghosh represented the NSW Ecumenical Council at the Iftar Dinner organised by the former Grand Mufti Dr Ibrahim Abu Mohammed in the presence of Sheik Abdul Azeem Al Afifi, Senators Richard Di Natale, Conchetta Fierravante-Wells and other parliamentary representatives. After serving 7½ years, the Mufti retired paving the way for his successor. He was noted by every speaker for his ability to create a tolerant and supportive atmosphere in the interfaith environment.

On behalf of the Armenian Apostolic Church, Mr Basmajian cheerfully praised him, expressed congratulations to the new Mufti and thanked Dr Ibrahim Abu Mohammed for his major role in bringing together the different faiths to create dialogue as well as addressing inter-faith issues with a positive stance.

Sunday 27 May – Prayers for the Republic of Armenia (*Hanrabedagan Maghtank*) took place at the Armenian Apostolic Church of Holy Resurrection on the occasion of the 100th anniversary of the First Republic of Armenia. Representatives from Armenian community organisations attended the service at the invitation of the Diocesan office. Bishop Najarian delivered the day's sermon clearly presenting the resilient spirit and heroic acts of the generation who fought fearlessly for independence and made certain of the May 28 victory.

Sunday 27 May – With the Diocesan Chancellor, Reverend Father Avetis Hambarzumyan attended a cultural evening dedicated to the Centennial of Independence at Galstaun College's Nalbandian Hall organised by the Armenian Youth Federation. A concise, one hour program presented by the youth included song, dance, recitation and a play, all on the theme of Victory. In his closing address, Father Hambarzumyan congratulated the youth for staging such a succinct and meaningful presentation, encouraging them to continue in the spirit of unity as tomorrow's leaders in their mission to pass on the Armenian legacy. The evening concluded with the Father's Prayer of Protection.

Monday 28 May – Diocesan Chancellor Mr Nishan Basmajian accompanied Bishop Najarian to the periodic meeting of the Middle Eastern Bishops' Conference during which discussions pursued on details of the upcoming Bishops' Visit to Armenia. The bishops and clergy will be the guests of the Mother See from 24-30 June, 2018. The meeting was held at the Maronite Eparchy of Beit Maroun after which Bishop Antoine Tarabay hosted the guests for lunch.

An Interview with Mrs Arpi Mouradian
Centuries Old Armenian Heritage and
Culture Exhibition as part of the
Willoughby Heritage Festival

We are pleased to announce that on the 9th-20th May, a beautiful exhibition based on Armenian heritage and culture, took place at the Art Space of Willoughby Concourse, under the auspices of His Grace Bishop Haigazoun Najarian, and with the support of the Willoughby City Council. Paros conducted an interview with Mrs Arpi Mouradian, Chair of the Organising Committee of the exhibition. Mrs Mouradian is one of the advocates of introducing Armenian culture to foreigners; she is the mother of two young adults whom we often see on the Armenian stages of Sydney. She has served in various Armenian organisations in Aleppo (her birthplace), as well as on the board of Galstaun College, the Parish Council of the Armenian Apostolic Church of Holy Resurrection and others.

Editor

Paros: Thank you, Mrs Mouradian, for your interview. So what was the inspiration in starting this exhibition?

Mrs Mouradian – Firstly, I would like to begin by saying that I'm grateful to Paros for conducting this interview and for providing me with the opportunity to inform readers about this exhibition.

So, in 2017 we celebrated the 60th anniversary of the establishment of the Armenian Apostolic Church in Australia. Therefore, the Parish Council of the Holy Resurrection Church decided to carry out a series of events throughout the year, two of them being exhibitions. The first exhibition was for students' artwork which took place last October, and the second exhibition was decided to focus on presenting Armenian culture and heritage to the wider public.

However, last year, the Art Space in The Concourse was booked out, so the event was postponed to this year. We applied for one of the Willoughby Council grants and were successful, allowing us to cover the expenses of hiring and exhibition preparation.

It was also very kind of the Willoughby Council to provide us with two special wall mounted TV-s in the Art Space for displaying artwork. It is also worth mentioning that the exhibition was made possible by an organising committee consisting of the following volunteers: Zepur Mouradian, Seta Keoshgerian, Manoushag Sanosian, Maria Lepejian and myself included.

Paros - Why did you choose May 9-20?

Mrs Mouradian - For no reason in particular, but in January, the Willoughby City Council contacted us and asked if we would like to be part of the Heritage Festival, which happened to coincide with the timing of the exhibition and that's how we became part of the festival. It is worthy to mention that May 8, being the day of setting up the exhibition happened to coincide with the election of the new Armenian Prime Minister, Nikol Pashinyan. Sometimes when you start a project either it runs smoothly or there are many obstacles, which get in the way of achieving the end goal. Fortunately, this project was successful and we are grateful to the Willoughby Council for being part of it.

Paros: At first sight, the exhibition left me impressed by a neat, thought provoking and easy to understand display. Can you give the readers an idea of what artwork you put on display?

Mrs Mouradian - Armenians have a very rich cultural heritage and so we tried to include as much as possible in the exhibition, including musical instruments (dhol, kanon, kamancheh, etc), traditional church vestments and apparel, ceremonial vessels that are used in the church service, books, miniature paintings as well as a display of the Armenian alphabet. One part of the exhibition was dedicated to the 2800th anniversary of Yerevan, another part for our architectural monuments, churches and paintings outside of Armenia as well as a final section dedicated to works found inside Armenia.

These sections presented sample works including: cross-stones, hand-made works, ancient Armenian coins, costumes and contemporary paintings. Certainly, there would be something missing if we did not show the Armenian Cognac. Also, we displayed a 50-minute film about Armenia, which was good in terms of leaving a great impression on visitors.

Paros - Mrs Mouradian, this job cannot be performed by five people. Did you have a helper?

Mrs Mouradian - Your question is relevant, it would be difficult to gather and display all the artworks if it were not for the volunteers and so we are grateful to everyone who helped out. On the other hand, we had more than 40 volunteer co-workers who were present over the 12 days to inform visitors of ancient Armenian history to the First and Second Independence as well as the recent Velvet Revolution. It is important to mention that the Armenian Velvet Revolution was unexpected in terms of the change in political rule. As a result Armenia was in the news and so in a way indirectly benefited the success of the exhibition.

Paros - His Grace Bishop Haigazoun Najarian, the clergy and the representatives of the Council attended the opening ceremony. Who else was present and what occurred in the 12 days of the exhibition?

Mrs Mouradian - At the opening we had around 50 attendees including representatives from the Willoughby City Council such as Wendy Norton and Judith Rutherford. Kayaneh Mouradian successfully conducted the evening as MC. The evening

Exhibition Snapshots

For all the photos visit
www.armenianchurchsydney.org.au/church-news/

proceeded with His Grace Bishop Haigazoun Najarian who was invited to launch the opening of the exhibition after which he gave his blessing. Following this, Councillor Judith Rutherford, who represented and spoke on behalf of the Mayor Gail Giles-Gidney, said "... this exhibition served the whole community of Willoughby as it should have served ..." I personally consider this statement to be of great importance to all of us. In addition, there were representatives of the majority of Armenian organisations present at the opening. On the following days, we had 416 visitors, of which 350 were non-Armenians, from different nations and religions. Many, who were not aware of the existence of Armenians, expressed admiration and showed interest in visiting Armenia and asking how they could visit Armenia as a tourist. Certainly, it would have been better if there was a greater Armenian presence, especially Armenian youth. We hope that the participation of Armenians will be continued more actively and closely in the future exhibitions.

Paros: So, other exhibitions will also be organised?

Mrs Mouradian - Yes, they can be organised. Many of the visitors offered to organise such initiatives more often, which should be done jointly and with support. Please note that a leaflet was being prepared for visitors to whom the content of the material was quite informative with touristic information about Armenia. The municipality advertisement of the exhibition in several brochures and websites was a great help for the initiative.

Paros – Everyone's hard work paid off Mrs Mouradian. What advice do you give to our organisations and readers with the upcoming exhibitions?

Mrs Mouradian - The organisation of such events should have a unified stance. However, exhibitions about culture and history are not enough to give a closer look at the Armenians, and an upcoming exhibition has to be organised to showcase the inventions of Armenians all around the world in fields of applied arts, technology, music, cinema, sports, innovation, politics, military, spiritual as well as international literature. My suggestion is that such initiatives should be taken into account for future exhibitions, and should be organised jointly.

Interview conducted by Nishan Basmajian

Many families are planning ahead for their future commemorations, by securing positions at Rookwood Cemetery.

Planning ahead will ease the burden for your family, whilst enabling you to secure a future resting place at today's prices.

Prices starting from \$9,109.

Rookwood
General Cemeteries Reserve Trust
Respect · Reflect · Remember

02 8575 8100
info@rookwoodcemetery.com.au
Hawthorne Ave, Rookwood NSW 2141
rookwoodcemetery.com.au

